

Transportkommissionen

Postboks 909

3900 Nuuk

Nuuk, den 17.06.2010

Journalnr.: 8007

Ref.: JGB/-vq

Bemærkninger fra SIK til høring af Transportkommissionens Visionspapir af den 21. maj 2010

Hermed fremsendes bemærkninger fra SIK til Transportkommissionens Visionspapir af den 21. maj 2010. SIK har følgende bemærkninger til de emner, som forbundet finder relevant i forbindelse med høringsrunden:

Indledningsvist vil SIK påpege, at forbundet finder det bemærkelsesværdigt, at høringsmaterialet ikke findes på grønlandsk, selv om høringsfristen er fastsat til den 17. juni 2010. Det er meget beklageligt, at høringsrunden kun blev afviklet på dansk, trods at det er fastsat i selvstyreloven, at grønlandsk er landets officielle sprog. Forbundet har indtil videre ikke modtaget grønlandsk materiale til høringsrunden, også selv vi er blevet lovet, at materialet vil blive fremsendt.

SIK finder dette forhold uacceptabelt, og vil fremsende en klage til Naalakkersuisoq for tilsidesættelse af det grønlandske sprog, som i dette tilfælde ikke er anvendt og opprioriteret. Det bør absolut hindres, at høringsrunden køres på udelukkende dansk, da hovedparten af forbudnets medlemmer kun er grønlandssproget. Dette forhold kan ikke accepteres.

Generelt

SIK mener, at det ikke udelukkende er trafik- og transportsstrukturen, der fokuseres på i Visionspapiret, men at det generelt drejer sig om samfundsudviklingen. Der bliver beskæftiget med mange relevante spørgsmål, der hører til andre myndighedsområder, og det er i sig selv godt nok, men desværre bliver der kun beskæftiget meget begrænset med Visionspapirets hovedemner, ud over at der bliver beskæftiget med emner, der ligger udenfor kommissionens område.

Vi vil gøre opmærksom på, at vi fra SIK's side finder emnerne relevante, men skal dog gøre opmærksom på, at vi desværre må komme med en kritik til fremgangsmåden og de emner, som kommissionen har besluttet for at anvende som udgangspunkt til Visionspapiret.

Helhedsvurderinger

Såfremt Transportkommissionens arbejde skal være pålidelig og anvendelig, bør de relevante trafik- og transportområder beskæftiges med i Visionspapiret. Det er kritisabelt, at man ikke har nået at komme mere ind på servicekontrakterne og vilkårene for transport- og trafikområdet.

Mobilitetsundersøgelserne samt befolknings- og erhvervsudviklingen er vigtige områder, som påvirker vilkårene for transport- og trafikområdet, og derfor bør der laves gennemgribende analyser på disse områder.

SIK mener, at kommissionen udelukkende burde have beskæftiget sig med transportforholdene, såfremt det kun har været tidsfristen, der har sat grænser for arbejdet, uanset hvor komplicerede, de forskellige problemstillinger har været. Såfremt ændringer i den nuværende struktur er en del af kommissionens opgaver, bør den tid, der er behov for at løse denne opgave, tages.

Da der blev foretaget ændringer i passagerbefordringen i 2006, blev der indført store besparelser, dog uden at hovedmålene ikke blev opnået. Tværtimod blev der kun skåret ned på transportmulighederne. Såfremt ændringerne skal tilpasses de formål, man har sat sig i Visionspapiret, bør flypriserne tilpasses de mindrebemidlede, som i forvejen har det hårdt økonomisk.

Med hensyn til levevilkårene vil SIK påpege, at forholdene i Grønland er hårdere i sammenligning med de europæiske lande, på grund af naturens og miljøets begrænsninger. Derfor mener SIK ikke, at pensionsalderen ikke kan øges yderligere i forhold til i dag.

Økonomisk frihed

I Visionspapiret er det anført, at skatteindtægterne bør anvendes som grundlag, såfremt økonomisk frihed skal opnås. Dog har tendensen indtil videre været, at licitationsopgaverne bliver tildelt til udefrakommende virksomheder, og disse virksomheder kommer som regel med egen arbejdskraft for at løse deres opgaver i Grønland. Problemet med disse store virksomheder er, at de ikke betaler skat i Grønland. Det gør deres ansatte heller ikke. På den måde bliver befolkningen ramt dobbelt, da både skatteindtægter og beskæftigelse for landets befolkning bliver tabt.

Såfremt skatteforholdene skal bruges som gulerod til de udefrakommende virksomheder, bør de indkomne penge arbejde til fordel for landets befolkning.

En af SIK's hovedformål er større ligestilling mellem de forskellige indkomstgrupper. Derfor er det glædeligt at konstatere, at kommissionen er opmærksom på dette forhold.

På baggrund af forbundsmedlemmernes indkomstniveau, mener SIK ikke, at skatteniveauet bør øges.

Erhvervsudvikling

SIK ønsker, at der i forbindelse med de fremtidige mineaktiviteter laves nærmere vurderinger af indkomstfordelingen og de beregningsmetoder, der anvendes i den forbindelse, således at der ligesom aluminiumsprojektet opnås de fordel, som befolkningen vil høste af. Selvstyret har udarbejdet formål, som man vil opnå, og derfor ser det ud til, at vurderingsopgaverne umiddelbart kan opstartes.

SIK er fuldt ud enig i de betragtninger, som Naalakkersuisut ønsker at opnå en aftalegrundlag, som skal danne rammer for forhandlinger mellem offentlige myndigheder, selskaber, grønlandsk arbejdskraft og grønlandske virksomheder. Desuden er SIK fuldt ud enig i formålet med de langsigtede planer, der skal laves for at løse grønlandsk uddannelsesinitiativer.

SIK vil gerne se beviser for påstanden om, at der findes optimale beredskabsplaner i forbindelse med olieefterforskningen, ligesom forbundet gerne vil se beviser for sikkerheds- og sundhedssektoren er rustet til at modtage tilskadekomne, såfremt der sker uheld og katastrofer i havmiljøet. Såfremt der sker forureningsulykker, bør der gøres alt for at undgå, at landets største erhvervsområde, nemlig fiskeri, bliver ramt hårdt.

I forbindelse med tildelingen af udnyttelsestilladelsen til kildevandsproduktionen i Qeqertarsuaq, som bliver afviklet af Greenland Spring Water ApS, vil SIK minde om, at selskabet har planer om at medfinansiere havneforholdene og vejforholdene i Qeqertarsuaq. Selskabet har endda umiddelbart efter tildelingen af udnyttelsestilladelsen lovet at give op til 400 mio. kr. til

medfinansieringen. Derefter har Grønland ikke hørt mere til de mange løfter, som produktionsinvestorerne har lovet i forbindelse med udnyttelsestilladelsen.

SIK er ikke enig i overvejelserne om at stoppe landbaserede fiskeindhandlinger, da realiseringen af disse overvejelser vil betyde, at man mister grundlaget for at fastholde arbejdskraft i de landbaserede fiskeproduktioner. Her henvises til de samfundsøkonomiske betragtninger, der er taget i Visionspapiret. Såfremt fiskeressourcerne skal danne grundlag for til beskæftigelsen, har vi så andre interesser, som vi kan bruges til at fastholde udnyttelsen?

Desuden er der behov for forbedring af færdige fiskeprodukter, således at Grønlands konkurrenceevne kan forbedres. På den måde kan vi også opnå, at fiskene får mere værd i forhold til i dag.

Klimaændringer

Som følge af at havet er blevet varmere, og sommerperioden er blevet længere, er sejlsæsonen forlæget tilsvarende. Skibstrafikkens sæsonperiode er derved blevet forlænget. Og det ser ud til, at den vil blive længere i fremtiden.

Fra SIK's side er vi som alle andre også usikre på, hvilke effekter klimaændringerne vil medbringe i fremtiden, men andre lande forestiller sig, at de i fremtiden kan sejle hurtigere til deres destinationer med container- og olieskibe igennem Nordvestpassagen, og det har endda medført, at nogen har udvidet deres skibskapacitet.

Der transporteres årligt over 9,5 millioner containere mellem Europa og Østen (kilde: Mitsui O. S.I. K. Lines Business Research Division using data of PIERS/JOC, Shipping Conferences, OCDI2002). Det kan sagtens ske, at man i fremtiden vælger andre ruter i forhold til, hvad Transportkommissionen forestiller sig. Søvejen mellem Europa og Østen kan blandt andet vurderes til 7.000 km, såfremt skibstrafikken etableres gennem Nordvestpassagen. Sådanne forhold bør inddrages mere i Visionspapiret.

Hvis der skal etableres store havnefaciliteter, der skal betjene mange lande i forbindelse med sejladsen gennem Nordvestpassagen, skal der tages store politiske beslutninger. Det bør

Transportkommissionen inddrage i sine overvejelser. SIK mener, at det er et spørgsmål, der bør tages alvorligt i forbindelse med de vurderinger, der skal tages i den fremtidige arbejde.

Afsluttende bemærkninger

Til sidst vil SIK gøre opmærksom på, at der er behov for en folkelig debat vedrørende mobiliteten hos befolkningen. Også under Transportkommissionens regi. Derfor mangeler SIK dybdegående oplysninger vedrørende emnet, da spørgsmålet er relevant for debatten om transport- og trafikstrukturen.

Med disse ord ønsker vi kommissionen god arbejdslyst, selv om forbundet mener, at tidsfristen ikke er særlig realistisk i forhold til opgavernes omfang.

Med venlig hilsen

Jess G. Berthelsen
Formand